

สาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร เปรียบเทียบกับกรรมวิธีที่พ่นสาร buprofezin 40% W/V SC อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร สาร imidacloprid 70% W/V WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และกรรมวิธีไม่พ่นสาร ผลการทดลองพบว่า สารที่มีประสิทธิภาพดีที่สุดในการป้องกันกำจัดแมลงหวี่ขาวยาสูบได้แก่ สาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัด 79-94% มีต้นทุนการพ่นสาร 512 บาท/ไร่/ครั้ง รองลงมาได้แก่ สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัด 75-83% โดยมีต้นทุนการพ่นสาร 320 และ 552 บาท/ไร่/ครั้ง ตามลำดับ โดยต้องทำการพ่นสารติดต่อกันทุก 5 วัน อย่างน้อย 2-3 ครั้ง และทุกกรรมวิธีที่พ่นสารไม่พบอาการเป็นพิษกับมะเขือเปราะ

คำสำคัญ: แมลงหวี่ขาวยาสูบ มะเขือเปราะ สารป้องกันกำจัดแมลง

Abstract

The purpose of this research was to study the efficacy of insecticides and their application rates for controlling cotton tobacco whitefly, *Bemisia tabaci* (Gennadius) on eggplant. This experiment was conducted on farmer's eggplant farm at Sri Prachan district, Suphanburi province and Phanom Thuan district, Kanchanaburi province, during June-August 2020. The experiment was designed in RCB with 8 treatments and 3 replications. The treatments were the applications of cyantraniliprole 10% W/V OD at the rate of 30 ml/20 L of water, bifenthrin 2.5% W/V EC at the rate of 30 ml/20 L of water, sulfoxaflor 50% WG at the rate of 10 g/20 L of water, flonicamid 50% WG at the rate of 20 g/20 L of water, spirotetramat 15% W/V OD at the rate of 20 ml/20 L of water compared with buprofezin 40% W/V SC at the rate of 25 ml/20 L of water, imidacloprid 70% W/V WG at the rate of 10 g/20 L of water and untreated control. The results indicated that the application of spirotetramat 15% W/V OD spirotetramat 15% W/V OD at the rate of 20 ml/20 L of water which gave the best 79-94% control with cost 512 baht/rai/application. The application of flonicamid 50% WG at the rate of 20 g/20 L of water and cyantraniliprole 10% W/V OD at the rate of 30 ml/20 L of water which gave good

control 75-83 % with cost 320 and 552 baht/rai/application, respectively. For maximum efficacy, all insecticides should be sprayed at least 2-3 times for every 5 days.

Keywords: tobacco whitefly eggplant insecticide

5. คำนำ

แมลงหมีขาว (Whitefly) เป็นแมลงที่อยู่ในอันดับ Hemiptera อันดับย่อย Sternorrhyncha วงศ์ Aleyrodidae มี 2 วงศ์ย่อย คือ วงศ์ย่อย Aleurodicinae และวงศ์ Aleyrodinae ทั้ง 2 วงศ์ย่อย เป็นศัตรูพืชโดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากต้นพืช แมลงหมีขาวบางชนิด ได้แก่ *Bemisia tabaci* (Gennadius) เป็นพาหะของเชื้อไวรัสใบหด (tobacco leaf curl virus) ซึ่งเป็นโรคสำคัญของใบยาสูบ และยังพบในพืชอาหารหลายชนิด ได้แก่ กะเพรา กุหลาบ ผักชีฝรั่ง พืชตระกูลแตง มะเขือเทศ มันฝรั่ง และพืชผักต่างๆ (สมชัย, 2550) ในกรณีของพืชผักส่งออก พบปัญหาสำคัญคือ ช่วงตั้งแต่ต้นปี 2554 สหภาพยุโรปตรวจพบศัตรูพืชกักกันของสหภาพยุโรป ได้แก่ หนอนซอนใบแมลงหมีขาว เพลี้ยไฟ และแมลงวันผลไม้ ในพืชผักและผลไม้ที่นำเข้าจากประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยในกลุ่มพืชผักถูกแจ้งเตือนมากที่สุดถึง 70% ในพืชผัก 5 กลุ่ม 16 ชนิด ซึ่งจัดเป็นพืชควบคุมของสหภาพยุโรป (พนารัตน์และพรธนี, 2554) ดังนั้นเกษตรกรจึงต้องหาวิธีการป้องกันกำจัดซึ่งโดยทั่วไปวิธีการที่เกษตรกรนิยมใช้มากที่สุดและเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดในการป้องกันกำจัดแมลงชนิดนี้คือการพ่นสารฆ่าแมลง จึงจำเป็นต้องพ่นสารฆ่าแมลงสม่ำเสมอ เนื่องจากสารฆ่าแมลงบางชนิดมีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดค่อนข้างต่ำ ในบางพื้นที่การใช้สารฆ่าแมลงชนิดเดิมติดต่อกันเป็นระยะเวลานานๆ ทำให้แมลงสร้างความต้านทาน ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องทดสอบหาสารป้องกันกำจัดแมลงหมีขาวยาสูบ, *Bemisia tabaci* (Gennadius) ชนิดใหม่ๆ ที่มีลักษณะการเข้าทำลายแมลง (mode of action) แตกต่างกันหลายประเภท เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกรใช้สลับกลุ่มในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

6. วิธีดำเนินการ

- อุปกรณ์

1. แปลงมะเขือเปราะ
2. สาร cyantraniliprole 10% W/V OD (กลุ่ม 28), bifenthrin 2.5% W/V EC (กลุ่ม 3A), sulfoxaflor 50% WG (กลุ่ม 4C), flonicamid 50% WG (กลุ่ม 29), spirotetramat

15% W/V OD (กลุ่ม 23), buprofezin 40% W/V SC (กลุ่ม 16) และ imidacloprid 70% W/V WG (กลุ่ม 4A)

3. เครื่องยนต์พ่นสารสะพ่ายหลังแบบแรงดันน้ำสูง
4. ปู่เคมี สูตร 16-16-16 และ สารจับใบ
5. กระบอกตวงขนาดเล็ก และ ถังน้ำพลาสติก
6. แผ่นป้ายแสดงกรรมวิธี และอุปกรณ์จัดบันทึกข้อมูล

- วิธีการ

วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block (RCB) มี 3 ซ้ำ 8 กรรมวิธี ดังนี้

กรรมวิธีที่ 1 พ่นสาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร

กรรมวิธีที่ 2 พ่นสาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร

กรรมวิธีที่ 3 พ่นสาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

กรรมวิธีที่ 4 พ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

กรรมวิธีที่ 5 พ่นสาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร

กรรมวิธีที่ 6 พ่นสาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร

กรรมวิธีที่ 7 พ่นสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

กรรมวิธีที่ 8 ไม่พ่นสาร

ดำเนินการทดลองในแปลงมะเขือเปราะของเกษตรกรขนาดแปลงย่อย 25 ตารางเมตร เริ่มพ่นสารตามกรรมวิธีต่างๆ โดยใช้เครื่องยนต์พ่นสารสะพ่ายหลังแบบแรงดันน้ำสูงอัตราพ่นตามคำแนะนำคือ 100 ลิตรต่อไร่ เมื่อพบแมลงหีวขาวยาสูบมากกว่า 5 ตัว/ใบ พ่นสารทดลองอย่างน้อย 3 ครั้งต่อฤดูกาล หรือตามความเหมาะสม โดยเลือกกลุ่มมะเขือเปราะในแถวกลาง แปลงย่อยละ 10 ต้น (ไม่ตรวจนับแถวริม) ตรวจนับก่อนพ่นสาร และหลังพ่นสาร 3 และ 5 วัน และหลังพ่นครั้งสุดท้ายที่ 3, 5 และ 7 วัน บันทึกจำนวนแมลงหีวขาวยาสูบ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติแล้วเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (DMRT) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย บันทึกผลกระทบต่อพืช ชนิดและจำนวนศัตรูธรรมชาติที่พบ ต้นทุนการพ่นสาร นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติที่เหมาะสม และคำนวณหาเปอร์เซ็นต์ประสิทธิภาพการป้องกันกำจัด โดยใช้สูตรของ Henderson-Tilton (Henderson and Tilton, 1955)

- เวลาและสถานที่

แปลงที่ 1 อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ในเดือนมิถุนายน 2563

แปลงที่ 2 อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ในเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2563

7. ผลการทดลองและวิจารณ์

แปลงทดลองที่ 1 อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ในเดือนมิถุนายน 2563 (Table 1)

ก่อนพ่นสารทดลอง พบว่า ทุกกรรมวิธีมีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยมีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 7.90-9.93 ตัว/ใบ จึงวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบหลังพ่นสารด้วยวิธี Analysis of Variance

หลังพ่นสารทดลอง 3 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 5.55, 5.82 และ 5.94 ตัว/ใบ ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 9.73 ตัว/ใบ ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 5.97, 7.97, 8.10 และ 8.56 ตัว/ใบ ตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง

หลังพ่นสารทดลอง 5 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 4.75, 5.16, 5.66, 6.10, 6.55 และ 7.12 ตัว/ใบ ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 9.95 ตัว/ใบ

ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 7.69 ตัว/ใบ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง

การพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 เป็นการพ่นห่างจากครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน โดยใช้ข้อมูลจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบหลังพ่นสารครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน เป็นข้อมูลก่อนการพ่นสารครั้งที่ 2 ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี จึงวิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารครั้งที่ 2 ด้วยวิธี Analysis of Covariance

หลังพ่นสารทดลอง 3 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 3.30, 3.33, 4.72, 4.92 และ 6.17 ตัว/ใบ ตามลำดับ รองลงมาคือสาร sulfoxaflo 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 8.40 ตัว/ใบ ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารน้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลงที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 9.95 ตัว/ใบ ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 7.69 ตัว/ใบ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง

หลังพ่นสารทดลอง 5 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 0.87, 1.30, 1.95, 2.13 และ 3.02 ตัว/ใบ ตามลำดับ รองลงมาคือสาร sulfoxaflo 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 5.30 ตัว/ใบ ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารน้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง

ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 15.22 ตัว/ใบ ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 10.73 ตัว/ใบ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง

การพ่นสารทดลองครั้งที่ 3 เป็นการพ่นห่างจากครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน โดยใช้ข้อมูลจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบหลังพ่นสารครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน เป็นข้อมูลก่อนการพ่นสารครั้งที่ 3 ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี จึงวิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารครั้งที่ 3 ด้วยวิธี Analysis of Covariance

หลังพ่นสารทดลอง 3 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 0.62, 1.03, 2.25, 2.62 และ 2.98 ตัว/ใบ ตามลำดับ รองลงมาคือสาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 5.72 และ 10.93 ตัว/ใบ ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารน้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 15.88 ตัว/ใบ

หลังพ่นสารทดลอง 5 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 0.12, 1.98, 2.15, 3.48 และ 4.02 ตัว/ใบ ตามลำดับ รองลงมาคือสาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 7.35 และ 10.53 ตัว/ใบ ทุกกรรมวิธีที่พ่น

สารน้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 17.50 ตัว/ใบ

หลังพ่นสารทดลอง 7 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 0.10, 0.58, 0.98 และ 1.18 ตัว/ใบ ตามลำดับ รองลงมาคือสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 2.80 และ 5.65 ตัว/ใบ ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารน้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 16.77 ตัว/ใบ ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 13.02 ตัว/ใบ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง

เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ พบว่า ประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดให้ผลดีหลังการพ่นสารครั้งที่ 2 แล้ว 5 วันแล้ว โดยพบว่า สาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัด 88-90% รองลงมาคือ สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัด 84, 81 และ 75% ตามลำดับ (Table 3)

แปลงที่ 2 อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ในเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2563 (Table 2)

ก่อนพ่นสารทดลอง พบว่า ทุกกรรมวิธีมีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยมีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 12.58-14.61 ตัว/ใบ จึงวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบหลังพ่นสารด้วยวิธี Analysis of Variance

หลังพ่นสารทดลอง 3 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารมีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 12.13-14.72 ตัว/ใบ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ซึ่งมีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 13.02 ตัว/ใบ

หลังพ่นสารทดลอง 5 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 8.65, 8.83, 8.93 และ 9.02 ตัว/ใบ ตามลำดับ ส่วนกรรมวิธีสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตรมีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 10.03, 10.38 และ 10.77 ตัว/ใบ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 12.25 ตัว/ใบ

การพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 เป็นการพ่นห่างจากครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน โดยใช้ข้อมูลจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบหลังพ่นสารครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน เป็นข้อมูลก่อนการพ่นสารครั้งที่ 2 ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี จึงวิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารครั้งที่ 2 ด้วยวิธี Analysis of Covariance

หลังพ่นสารทดลอง 3 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 2.67, 3.72, 4.27 และ 4.40 ตัว/ใบ ตามลำดับ รองลงมาคือสาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 5.25 ตัว/ใบ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 8.49 ตัว/ใบ ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./

น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 6.30 และ 6.97 ตัว/ใบ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง

หลังพ่นสารทดลอง 5 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 2.91, 3.13, 3.35 และ 3.99 ตัว/ใบ ตามลำดับ มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ รองลงมาคือสาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 4.85, 5.28 และ 5.95 ตัว/ใบ ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารน้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 9.17 ตัว/ใบ

การพ่นสารทดลองครั้งที่ 3 เป็นการพ่นห่างจากครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน โดยใช้ข้อมูลจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบหลังพ่นสารครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน เป็นข้อมูลก่อนการพ่นสารครั้งที่ 3 ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี จึงวิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารครั้งที่ 3 ด้วยวิธี Analysis of Covariance

หลังพ่นสารทดลอง 3 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 1.37, 1.38, 1.45, 2.40, 2.55 และ 3.23 ตัว/ใบ ตามลำดับ รองลงมาคือ สาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 3.63 ตัว/ใบ ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารน้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 9.55 ตัว/ใบ

หลังพ่นสารทดลอง 5 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 0.63, 0.68, 1.00 และ 1.35 ตัว/ใบ ตามลำดับ รองลงมาคือสาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 2.38, 2.67 และ 1.85 ตัว/ใบ ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารน้อยกว่า และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 9.02 ตัว/ใบ

หลังพ่นสารทดลอง 7 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นสาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร, สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 25 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร sulfoxaflor 50% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 0.18, 0.45, 0.68, 1.08 และ 1.23 ตัว/ใบ ตามลำดับ รองลงมาคือสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร bifenthrin 2.5% W/V EC อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 1.32 และ 2.23 ตัว/ใบ ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารน้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง ที่มีจำนวนตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบเฉลี่ย 8.67 ตัว/ใบ

เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบ พบว่า ประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดให้ผลดีหลังการพ่นสารครั้งที่ 3 แล้ว 5 และ 7 วัน โดยพบว่า สาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัด 79-94-% รองลงมาคือ สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) อัตรา 10

กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัด 78-84, 75-82 และ 68-77% ตามลำดับ (Table 4)

ต้นทุนการใช้สารฆ่าแมลง (Table 5)

เมื่อพิจารณาต้นทุนการพ่นสารฆ่าแมลง พบว่า สารฆ่าแมลงที่มีต้นทุนการพ่นสารต่อไร่ต่ำที่สุด คือ สาร buprofezin 40% W/V SC (สารเปรียบเทียบ) และสาร imidacloprid 70% W/V WG (สารเปรียบเทียบ) มีต้นทุนการพ่นสารเพียง 94 และ 105 บาท/ไร่/ครั้ง รองลงมาคือสาร bifenthrin 2.5% W/V EC และสาร flonicamid 50% WG มีต้นทุนการพ่นสาร 250 และ 320 บาท/ไร่/ครั้ง ส่วนสาร spirotetramat 15% W/V OD และสาร cyantraniliprole 10% W/V OD มีต้นทุนการพ่นสาร 512, 552 บาท/ไร่/ครั้ง

วิจารณ์ผลการทดลอง

การทดลองประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดแมลงหวี่ขาวยาสูบ, *Bemisia tabaci* (Gennadius) ในมะเขือเปราะ แปลงทดลองที่ 1 อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี สาร imidacloprid 70% W/V WG ซึ่งเปรียบเทียบกับที่เป็นสารแนะนำชื่อสามัญเดียวกับสาร imidacloprid (คอนฟิดอร์ 100 เอสแอล 10% SL) ที่ปัจจุบันไม่มีจำหน่ายแล้ว แต่เคยแนะนำในคู่มือการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชตระกูลมะเขือสำหรับการผลิตผักเพื่อการส่งออกสหภาพยุโรป (นิรนาม. ม.ป.ป.) และกลุ่มกีฏและสัตววิทยา (2553) มีตัวอ่อนแมลงหวี่ขาวยาสูบไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารกำจัดแมลง อาจเนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่ใช้พ่นเพื่อป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะเขือเปราะเป็นประจำ จึงต้องแนะนำให้เกษตรกรใช้สารอื่นพ่นสลับกลุ่มสาร เช่น สาร buprofezin 40% W/V SC สาร spirotetramat 15% W/V OD, สาร flonicamid 50% WG และสาร cyantraniliprole 10% W/V OD ส่วนแปลงที่ 2 อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีประสิทธิภาพปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสุเทพและคณะ (2553) รายงานว่า สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดแมลงหวี่ขาวยาสูบในผักชีฝรั่ง สาร imidacloprid (Provado 70%WG) 5 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สุเทพและพวงผกา (2553) รายงานว่า สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดแมลงหวี่ขาวทั้งระยะตัวอ่อนและตัวเต็มวัยในกะเพรา ได้แก่ buprofezin (Napam 40%SC และ imidacloprid (Provado 70%WG) อัตรา 20-40 มิลลิลิตรและ 6-12 /กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสัญญาณี ศรีคชาและคณะ (2553) ทดสอบ

ประสิทธิภาพสารเคมีและสารสกัดจากพืช ในการป้องกันกำจัดแมลงที่สำคัญในมะเขือเปราะ imidacloprid (Provado 70%WG) อัตรา 5 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพปานกลาง ส่วนสาร buprofezin 40% SC (นาปาม SC) อัตรา 15 มล./น้ำ 20 ลิตร และสาร dinotefuran 10% SL อัตรา 15 มล./น้ำ 20 ลิตร มีแนวโน้มที่มี ประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดแมลงหริ่ขาวโดยควรพ่น ติดต่อกัน 2-3 ครั้ง ทุก 7 วัน รองลงมา white oil 67% EC (ไวท์ออยล์) อัตรา 100 มล./น้ำ 20 ลิตร และควรพ่นติดต่อกัน 2-3 ครั้ง ทุก 7 วัน

8. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

จากการทดลองพบว่า สารที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดแมลงหริ่ขาวยาสูบได้แก่ สาร spirotetramat 15% W/V OD อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัด ประมาณ 79-94% มีต้นทุนการพ่นสาร 512 บาท/ไร่/ครั้ง รองลงมา คือ สาร flonicamid 50% WG อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร cyantraniliprole 10% W/V OD อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดประมาณ 75-83% มีต้นทุนการพ่นสาร 320 ละ 552 บาท/ไร่/ครั้ง โดยต้องทำการพ่นสารติดต่อกันทุก 5 วัน อย่างน้อย 2-3 ครั้ง และทุกกรรมวิธีที่พ่นสารไม่พบอาการเป็นพิษกับมะเขือเปราะ และหากมีการระบาดของแมลงหริ่ขาวยาสูบอย่างต่อเนื่องแนะนำให้ พ่นสารหมุนเวียนสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ตามรอบวงจรชีวิต โดยพิจารณาจากประสิทธิภาพการ ป้องกันกำจัดระดับปานกลาง (50%) และต้นทุนการพ่นสาร

Table 1 Efficacy of insecticides for controlling nymph of white fly (*Bemisia tabaci* (Gennadius)) in eggplant at Sri Prachan district, Suphanburi province, June 2020.

Treatment	Rate of application (g, ml./20 l of water)	Before app.	Average number of nymph of white fly (insects/leaf) ^{1/}						
			After app.1 st (days)		After app.2 nd (days)		After app.3 rd (days)		
			3	5	3	5	3	5	7
1 cyantraniliprole 10% W/V OD	30	9.68	5.55 a	5.16 ab	3.33 a	1.30 a	1.03 ab	2.15 b	0.58 ab
2 bifenthrin 2.5% W/V EC	30	9.48	5.97 abc	6.10 abc	6.17 ab	3.02 ab	2.98 bc	3.48 b	0.98 ab
3 sulfoxaflor 50% WG	10	9.07	8.56 bc	7.12 bc	8.40 b	5.30 b	5.72 c	7.35 c	5.65 c
4 flonicamid 50% WG	20	7.90	7.97 abc	6.55 abc	4.72 a	1.95 a	2.62 ab	4.02 b	2.80 b
5. spirotetramat 15% W/V OD	20	8.45	5.82 ab	4.75 a	3.30 a	0.87 a	0.62 a	0.12 a	0.10 a
6 buprofezin 40% W/V SC (standard)	25	7.98	5.94 ab	5.66 abc	4.92 ab	2.13 ab	2.25 ab	1.98 b	1.18 ab
7 imidacloprid 70% W/V WG (standard)	10	9.93	8.10 abc	7.69 cd	13.97 c	10.73 c	10.53 d	10.53 d	13.02d
8 Untreated	-	9.37	9.73 c	9.95 d	17.02 c	15.22 c	15.88 e	17.50 e	16.77d
CV (%)		24.7	23.10	20.5	23.2	35.1	29.9	30.3	30.9
R.E.(%) ^{2/}		-	-	-	88.7	69.6	55.3	50.0	43.1

^{1/} In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT

^{2/} Relative efficacy

Table 2 Efficacy of insecticides for controlling nymph of white fly (*Bemisia tabaci* (Gennadius)) in eggplant at Phanom Thuan district, Kanchanaburi province, July-August 2020.

Treatment	Rate of application (g, ml./20 l of water)	Average number of nymph of white fly (insects/leaf) ^{1/}							
		Before app.	After app.1 st (days)		After app.2 nd (days)		After app.3 rd (days)		
			3	5	3	5	3	5	7
1 cyantraniliprole 10% W/V OD	30	12.70	13.27	8.93 a	4.27abc	3.99 ab	1.45 ab	1.00 abc	0.68 abc
2 bifenthrin 2.5% W/V EC	30	14.20	14.72	8.65 a	6.97 cd	5.28 bc	3.63 b	2.67 d	2.23 c
3 sulfoxaflor 50% WG	10	13.10	13.80	10.38 ab	5.25 bc	4.85 bc	3.23 ab	2.38 cd	1.23 abc
4 flonicamid 50% WG	20	12.67	12.20	10.03 ab	2.67 a	2.91 a	1.38 a	0.63 a	0.45 ab
5. spirotetramat 15% W/V OD	20	14.61	13.02	9.02 a	3.72 ab	3.35 a	1.37 a	0.68 a	0.18 a
6 buprofezin 40% W/V SC (standard)	25	13.53	12.13	8.83 a	4.40 abc	3.13 a	2.55 ab	1.35 a-d	1.08 abc
7 imidacloprid 70% W/V WG (standard)	10	14.23	13.73	10.77 ab	6.30 bcd	5.95 c	2.40 ab	1.85 bcd	1.32 bc
8 Untreated	-	12.58	13.02	12.25 b	8.49 d	9.17 d	9.55 c	9.02 e	8.67 d
CV (%)		9.4	13.8	16.6	37.6	23.2	36.8	34.4	43.8
R.E.(%) ^{2/}		-	-	-	154.4	149.2	82.2	93.2	54.6

^{1/} In a column, means followed by a common letter are not significantly different at the 5% level by DMRT

^{2/} Relative efficacy

Table 3 Efficacy percentage of insecticides for controlling nymph of white fly (*Bemisia tabaci* (Gennadius)) in eggplant at Sri Prachan district, Suphanburi province, June 2020.

Treatment	Rate of application (g, mL/20 l of water)	Average number of nymph of white fly (insects/leaf) ^{1/}						
		After app.1 st (days)		After app.2 nd (days)		After app.3 rd (days)		
		3	5	3	5	3	5	7
1 cyantraniliprole 10% W/V OD	30	45	50	62	84	24	-44	60
2 bifenthrin 2.5% W/V EC	30	39	39	41	68	5	-0	71
3 sulfoxaflor 50% WG	10	9	26	31	51	-3	-21	3
4 flonicamid 50% WG	20	3	22	58	81	-29	-79	-30
5. spirotetramat 15% W/V OD	20	34	47	59	88	32	88	90
6 buprofezin 40% W/V SC (standard)	25	28	33	49	75	-1	19	50
7 imidacloprid 70% W/V WG (standard)	10	21	27	-6	9	6	15	-10

Table 4 Efficacy percentage of insecticides for controlling nymph of white fly (*Bemisia tabaci* (Gennadius)) in eggplant at Phanom Thuan district, Kanchanaburi province, July-August 2020.

Treatment	Rate of application (g, mL/20 l of water)	Average number of nymph of white fly (insects/leaf) ^{1/}						
		After app.1 st (days)		After app.2 nd (days)		After app.3 rd (days)		
		3	5	3	5	3	5	7
1 cyantraniliprole 10% W/V OD	30	-1	28	31	40	65	75	82
2 bifenthrin 2.5% W/V EC	30	-01	37	-16	18	34	49	55
3 sulfoxaflor 50% WG	10	-2	19	27	38	36	50	73
4 flonicamid 50% WG	20	7	19	62	61	54	78	84
5. spirotetramat 15% W/V OD	20	14	37	41	50	61	79	94
6 buprofezin 40% W/V SC (standard)	25	13	33	28	53	22	56	64
7 imidacloprid 70% W/V WG (standard)	10	7	22	16	26	61	68	77

Table 5 Application insecticide cost for controlling nymph of white fly (*Bemisia tabaci* (Gennadius)) in eggplant

Insecticides	Package size (ml,g.)	Price/package ^{1/} (baht)	Rate of application (g./hold)	Cost (baht/rai ² /time)
1 cyantraniliprole 10% W/V OD	250	920	30	552
2 bifenthrin 2.5% W/V EC	500	350	30	105
3 sulfoxaflor 50% WG	12	50	10	208
4 flonicamid 50% WG	250	800	20	320
5. spirotetramat 15% W/V OD	250	1,280	20	512
6 buprofezin 40% W/V SC (standard)	1,000	750	25	94
7 imidacloprid 70% W/V WG (standard)	10	50	10	250

^{1/} cost of insecticide in June 2020

^{2/} spray volume 100 L/rai

9. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ได้คำแนะนำสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดแมลงหวีขาวยาสูบ สำหรับเป็นสารมาตรฐานเปรียบเทียบในการสนับสนุนการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย และนำไปเผยแพร่ผลงานในรายงานผลงานวิจัยประจำปี วารสารวิชาการ คำแนะนำการป้องกันกำจัดแมลงและศัตรูศัตรูพืช และงานประชุมวิชาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนถ่ายทอดแนะนำให้แก่เกษตรกร นักวิจัย นักศึกษาตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้แก่ สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเปราะ กรมส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

10. คำขอบคุณ

ขอขอบคุณเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเปราะ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี และอำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ที่อนุเคราะห์แปลงทดลอง คุณประโม จำปาเงิน คุณวิมล คำนึ่งศักดิ์ และคุณสมคิด พันธุ์ดี นักวิชาการเกษตร ที่ช่วยดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น จึงทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

11. เอกสารอ้างอิง

นิรนาม. ม.ป.ป. คู่มือการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชสำหรับการผลิตผักเพื่อการส่งออกสหภาพยุโรป (ฉบับปรับปรุง). กลุ่มบริหารศัตรูพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร. 36 หน้า.

นิรนาม. 2553. คำแนะนำ การป้องกันกำจัดแมลงและศัตรูศัตรูพืช ปี 2553. เอกสารวิชาการกลุ่มกีฏและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร. 303 หน้า.

พนารัตน์ เสรีทวีกุล และพรรณนีย์ วิชชาชู. 2554. อี.ยู.กับสินค้าผักส่งออกของไทย. น.ส.พ. กสิกร. 84 ฉ 1: 103-111.

สัญญาณี ศรีคชา, อัจฉรา หวังอาษา และอุราพร หนูนารถ. 2553. ทดสอบประสิทธิภาพสารเคมีและสารสกัดจากพืช ในการป้องกันกำจัดแมลงที่สำคัญในมะเขือเปราะ ใน รายงาน ผลงานวิจัยประจำปี 2553 สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ. หน้า 1532-1540.

สุเทพ สหายา และพวงผกา อ่างมณี. 2553. ทดสอบประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดแมลงหวีขาวหนอนซอนใบใน ผักสวนครัว (กะเพรา โหระพา และแมงลัก). ใน รายงานผลงานวิจัยเรื่องเต็ม ปี 2553. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร. หน้า 1519-1531

สุเทพ สหยา พวงผกา อ่างมณี และอัจฉรา หวังอาษา. 2553. การทดสอบประสิทธิภาพสารฆ่าแมลงและสารสกัดจากธรรมชาติป้องกันกำจัดแมลงศัตรูสำคัญในผักซีและผักซีฝรั่ง. ใน รายงานผลงานวิจัยเรื่องเต็มปี 2553 สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร. หน้า 100-109.

สมชัย สุวงศ์ศักดิ์ศรี. 2550. แมลงหีขาว. เอกสารวิชาการประกอบการอบรมหลักสูตรการเก็บและจำแนกตัวอย่างแมลงจำพวกปากดูด และไรศัตรูพืชนำเข้าและส่งออก. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร. 24 หน้า.

Henderson. C.F. and E.W.Tilton. 1955. Tests with acaricides against the brow wheat mite. J. Econ. Entomol. 48:157-161

กรมวิชาการเกษตร